

19.02.2020

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Лозовий В.М. – Викладання технічних дисциплін за умови використання компетентнісної освітньої моделі для формування суцільно професійних знань випускників закладів освіти має визначені особливості, що пов'язані з структурою та джерелами професійної компетентності фахівця. Адже випускника закладу освіти можна назвати компетентним за умови, що він підготовлений більш широко, більш енциклопедично, ніж це передбачено навчальним планом. Компетентність — динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні освіти. Формування професійної компетентності майбутніх фахівців необхідно завжди розглядати з урахуванням принципу єдності свідомості і діяльності: професійна свідомість розглядається як теоретична готовність спеціаліста до професійної діяльності, яка обумовлює професійну діяльність як практичну готовність спеціаліста до виконання професійних обов'язків.

Шляхи формування та вдосконалення професійної компетентності

Формування професійної компетентності майбутніх фахівців необхідно завжди розглядати з урахуванням принципу єдності свідомості і діяльності: професійна свідомість розглядається як теоретична готовність спеціаліста до професійної діяльності, яка обумовлює професійну діяльність як практичну готовність спеціаліста до виконання професійних обов'язків.

Компетентність =
мобільність знань + гнучкість методу +
критичність мислення

Компетентність у перекладі з латинської *competentia* означає коло питань, у яких людина добре обізнана, має знання та досвід.

Компетентність — динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні освіти.

COMPETENCE

Ознаками готовності до професійної діяльності студентів можуть бути:

- позитивне ставлення до обраної професії;
- наявність спеціальних знань, умінь, навичок;
- сформованість професійно важливих якостей;
- сформовані навички самостійної творчої роботи, оволодіння методами наукового пізнання, здатність до інноваційної діяльності;
- наявність здібності до професійної діяльності;
- готовність до постійного саморозвитку та самоосвіти, здатність до рефлексії;
- сформованість відповідних психологічних якостей особистості, рис характеру, що формують особливий стиль професійної діяльності.

Мета професійної практичної підготовки (ППП) – практичне застосування отриманих знань, формування професійних компетенцій.

Навчальна практика є складовою частиною навчального плану і є обов'язковою для кожного студента.

Конкретний зміст професійної практичної підготовки визначається для кожного семестру навчання у відповідності до кваліфікаційних вимог, що знаходять відображення у змісті навчальних планів і програм за певною спеціальністю, а також у відповідності до специфіки підприємства, на якому студент проходить практику.

Робочі програми проведення навчальних практик розробляють циклові комісії коледжу у відповідності до навчального плану

У професійній підготовці спеціалістів є необхідність виділяти насамперед корпоративну компетентність як особливий вид компетентності, який передбачає стійку здатність фахівця виконувати передбачені кваліфікаційною характеристикою види діяльності.

Корпоративна компетентність включає:

- глибоке розуміння сутності виконання завдань і вирішування проблем;
- знання досвіду, накопиченого в кожній конкретній галузі;
- активне оволодіння найкращими досягненнями цієї галузі;
- вміння обрати засоби й способи дії, адекватні конкретним обставинам місця та часу;
- почуття відповідальності за досягнуті результати; здатність учитися на помилках і вносити корективи в процес досягнення цілей.

Наш педагогічний колектив завжди працював і працює стосовно формування певних професійних компетенцій у студентів і це давало можливість нашим випускникам влаштуватися не тільки на роботу, а і адаптуватися в складних умовах сучасного суспільства.

Для формування у студентів необхідних професійних компетенцій під час навчання у коледжі за останні роки оновлюється, як перелік традиційних навчальних дисциплін, так і їх зміст.

В цьому контексті особливо актуальним стає використання інноваційних форм та методів навчання, формування методики викладання навчального матеріалу для студентів з особливими потребами.

Для підвищення ефективності навчання конкурентоспроможних фахівців в умовах інформаційного суспільства, формування професійних компетенцій у майбутніх фахівців, актуальним нині стає використання електронних підручників, які доповнюють традиційні форми навчання.

Як зазначають дослідники, основний зміст «електронного комп'ютерного підручника» має містити:

- опорний концепт, конспект лекцій, деталізований курс;
- в окремих розділах може бути розміщений матеріал для поглибленого вивчення.

Не менш важливою особливістю сучасної підготовки конкурентоздатних фахівців є інтегрована система підготовки, яка об'єднує теоретичне навчання студентів за певним напрямом з їх професійною діяльністю на підприємствах (організаціях, закладах).

Інтегрована система підготовки потребує тісних взаємовідносин з підприємствами (організаціями, закладами), на замовлення яких проводиться підготовка фахівців. Зазвичай, такі підприємства в минулому були «базовими» для закладу освіти.

Прагнення системи освіти до найбільш повного задоволення потреб ринку праці в кваліфікованих фахівцях знаходили відображення у різних формах співробітництва з підприємствами.

Під час проходження практики студентами вирішуються наступні завдання:

- вивчення специфіки процесу виробництва, встановлення зовнішніх та внутрішніх зв'язків виробництва, організація документообігу, ознайомлення з технологічними процесами, особливостями продукції, засобів виробництва, тенденціями подальшого розвитку підприємства;
- вивчення та аналіз основних практичних показників виробничої діяльності підприємства;
- вивчення системи, методів і засобів контролю окремих підрозділів;
- виконання елементів аналізу з деяких управлінських та економічних питань;
- набуття досвіду винахідницької діяльності;
- участь у громадському житті трудового колективу.

Отже, сучасна освіта повинна забезпечувати виконання низки завдань, зокрема, економічний успіх країни, сталий розвиток суспільства.

Ці завдання можливо реалізувати через таку підготовку майбутніх фахівців, яка відповідає запитам сучасного ринку праці.

Основна увага у закладах освіти повинна приділятися розвитку особистості студента, його комунікативній підготовленості, формуванню професійних компетенцій, здатності здобувати і розвивати знання, мислити і працювати по новому.

